

Raportul Comisiei CNATDCU

privind sesizarea înregistrată la UEFISCDI cu nr. 1103 din 10.05.2016
referitoare la existența unei situații de plagiat în teza de doctorat
*POLIȚIA ROMÂNĂ - FORȚĂ DE STABILITATE ȘI SECURITATE. OPTIMIZAREA
MANAGEMENTULUI COOPERĂRII INTERNAȚIONALE ÎN VEDEREA COMBATERII
AMENINȚĂRILOR NECONVENȚIONALE*
de dl Petre Tobă,
susținută la Universitatea Națională de Apărare "Carol I" în data de 15.02.2011

Comisia constituită de Consiliul General al CNATDCU în data de 14 septembrie 2016 în vederea analizei sesizării înregistrate la UEFISCDI cu nr. 1103 din 10.05.2016 privind existența unei situații de plagiat în teza de doctorat *POLIȚIA ROMÂNĂ - FORȚĂ DE STABILITATE ȘI SECURITATE. OPTIMIZAREA MANAGEMENTULUI COOPERĂRII INTERNAȚIONALE ÎN VEDEREA COMBATERII AMENINȚĂRILOR NECONVENȚIONALE* de dl Petre Tobă, susținută la Universitatea Națională de Apărare "Carol I" în data de 15.02.2011 a avut ca membri pe:

- Prof. univ. dr. Adrian Miroiu, SNSPA;
- Prof. univ. dr. Marian Zulean, Universitatea din București;
- Cercetător științific gr. 2 Dr. Șerban Filip Cioculescu, Institutul pentru Studii Politice de Apărare și Istorie Militară din București.

Comisia își bazează analiza pe următoarele documente puse la dispoziție de MENCȘ:

- Sesizarea înregistrată la MENCȘ cu nr. 1103 din 10.05.2016, precum și documentele la care se face referire în sesizare, la adresa <https://pressone.ro/toba-de-carte-250-de-pagini-din-teza-de-doctorat-a-ministrului-de-interne-petre-toba-sunt-copiate-din-alte-lucrari/>;
- Teza de doctorat „POLIȚIA ROMÂNĂ - FORȚĂ DE STABILITATE ȘI SECURITATE. OPTIMIZAREA MANAGEMENTULUI COOPERĂRII INTERNAȚIONALE ÎN VEDEREA COMBATERII AMENINȚĂRILOR NECONVENȚIONALE” de dl Petre Tobă, susținută la Universitatea Națională de Apărare "Carol I" în data de 15.02.2011;
- Carta Universității Naționale de Apărare "Carol I", aprobată de Senatul Universității Naționale de Apărare "Carol I" în data de 21.02.2007;
- Codul Etic al Universității Naționale de Apărare "Carol I", aprobat de Senatul Universității Naționale de Apărare în data de 30.11. 2005;
- Dosarul de Doctorat nr. 213 de la Universitatea Națională de Apărare "Carol I";
- Hotărârea Comisiei de Etică a Universității Naționale de Apărare "Carol I" nr 1 din 02.06.2016;
- Informare la solicitarea MENCȘ nr. G2-510 din 09.06.2016;
- Propunerea Universității Naționale de Apărare "Carol I" la solicitarea MENCȘ nr. G2-510 din 09.06.2016;
- SEMPLAG – raport de similitudine din data de 15.07.2016 al tezei de doctorat „POLIȚIA ROMÂNĂ - FORȚĂ DE STABILITATE ȘI SECURITATE. OPTIMIZAREA

MANAGEMENTULUI COOPERĂRII INTERNAȚIONALE ÎN VEDEREA COMBATERII AMENINȚĂRIILOR NECONVENȚIONALE” de dl Petre Tobă;

- Regulamentul de organizare și desfășurare a studiilor universitare de doctorat în Universitatea Națională de Apărare ”Carol I” în domeniul de studii ”Științe militare”, aprobat de Senatul Universității Naționale de Apărare ”Carol I” în data de 28.10.2005;
- Raportul comun al Comisiei de lucru privind analiza tezei de doctorat elaborată de domnul Petre Tobă intitulată *POLIȚIA ROMÂNĂ - FORȚĂ DE STABILITATE ȘI SECURITATE. OPTIMIZAREA MANAGEMENTULUI COOPERĂRII INTERNAȚIONALE ÎN VEDEREA COMBATERII AMENINȚĂRIILOR NECONVENȚIONALE* din perspectiva sesizării referitoare la prezumtiva existență a unei situații de plagiat multiplu în conținutul acesteia;
- PROCES-VERBAL al Comisiei de Științe Militare, Informații și Ordine Publică încheiat în data de 02.09.2016;
- Punctul de vedere al dlui Petre Tobă adresat CNATDCU, Comisia de Științe militare, informații și ordine publică, înregistrat la MENCȘ cu nr. 16215II în data de 22.06.2016.

De asemenea, Comisia a consultat *RAPORTUL DE AUTOEVALUARE A I.O.S.U.D. UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE APĂRARE „CAROL I”*, aprobat de Senatul Universității Naționale de Apărare „Carol I”, prin Hotărârea Senatului nr.107 din 27 iulie 2016, disponibil la adresa

<http://www.unap.ro/ro/doctorat/docs/RAPORT%20DE%20AUTOEVALUARE%20SCOALA%20DOCTORALA.pdf>, accesat la 26 septembrie 2016. În acesta se afirmă că ”până la momentul autoevaluării nu s-au înregistrat aspecte de conduită care să facă obiectul unor încălcări ale eticii științifice, profesionale și universitare” (p. 28).

Teza de doctorat a dlui Petre Tobă a fost susținută în data de 15.02.2011. Comisia alăturată în vederea susținerii tezei a avut ca membri pe: prof.univ.dr. Teodor Frunzetti, prof.univ.dr. Anghel Andreescu (în calitate de conducător de doctorat), prof.univ.dr. Luca Iamandi, prof. univ.dr. Constantin Popescu, prof.univ.dr. Gheorghe-Teodoru Ștefan.

Comisia a analizat elementele cuprinse în Sesizarea înregistrată la UEFISCDI cu nr. nr. 1103 din 10.05.2016, precum și documentele la care se face referire în sesizare, la adresa <https://pressone.ro/toba-de-carte-250-de-pagini-din-teza-de-doctorat-a-ministrului-de-interne-petre-toba-sunt-copiate-din-alte-lucrari/>, accesată în data de 23.09.2016. A fost consultat de asemenea documentul postat la adresa:

<http://www.contributors.ro/administratie/educatie/plagiat-masiv-inten%C8%9Bionat-cu-complicita%C8%9Bi-multiple/>, accesată în data de 05.10.2016.

Întrucât nu intră în atribuțiile sale, Comisia nu va face alte comentarii cu privire la calitatea științifică a tezei dlui P. Tobă.

Comisia a constatat următoarele:

În sesizarea înregistrată la MENCȘ cu nr. 1103 din 10.05.2016 pot fi identificate trei tipuri de situații: 1) existența pe internet a unor texte, pe diverse site-uri, inclusiv de referate, similare sau identice cu fragmente din teza dlui Tobă; 2) existența unor similitudini și texte identice în teza de doctorat a dlui Tobă și în cea a dlui I. Tucmuruș; 3) existența unor texte similare sau identice cu fragmente din teza dlui Tobă, în lucrări publicate înainte de susținerea acesteia.

Punctul de vedere al Comisiei este detaliat mai jos:

1. În cazul existenței pe internet a unor texte similare sau identice cu fragmente din teza dlui Tobă și care nu au un autor specificat, de cele mai multe ori nu este posibil de detectat data la care acestea au fost puse în circulație. Chiar dacă este foarte puțin probabil ca acestea să fi fost preluate din teza dlui Tobă, nu putem susține cu certitudine că în aceste cazuri avem a face cu un plagiat realizat în teza de doctorat.

În documentele la care face referire sesizarea se arată că, de la p. 14 la p. 21, conținutul este copiat cuvânt cu cuvânt, fără ghilimele și fără trimitere către sursa originală, dintr-un referat intitulat *Crima organizată transnațională - o amenințare pentru piața mondială*. Referatul respectiv a fost publicat pe mai multe site-uri; în unele dintre ele se menționează data publicării. Astfel la adresa <http://gradu.ro/referate/sociologie/crima-organizata-transnationala-o-amenintare-pentru-piata-mondiala-361736>, accesată pe 29.09.2016, e menționată data de 11.07.2007, deci una anterioară susținerii tezei de doctorat a dlui Tobă. Comisia a verificat suspiciunea și confirmă că, de la p. 14 la p. 21, autorul a preluat masiv, cuvânt cu cuvânt, fără ghilimele și fără trimitere către sursa originală din acest referat. În acest caz este vorba de un plagiat evident, întrucât în teză nu este dată nicio referință la documentul din care s-a preluat. Numai acest fapt ar fi suficient pentru a considera că în elaborarea tezei sale dl Tobă a încălcat grav etica cercetării. Cu toate acestea, Comisia este reticentă în a susține o concluzie generală doar pe baza acestui fapt, neavând certitudinea că data menționată pe net ca fiind cea a publicării referatului este corectă.

2. În sesizarea depusă la MENCȘ este menționată de asemenea următoarea situație: există similitudini, dar și texte identice în lucrarea de doctorat a dlui Tobă și în lucrarea de doctorat susținută tot la UNAP de către dl. Ionel Tucmurez, sub aceeași coordonare științifică realizată de dl general (r) prof. univ. dr. Anghel Andreescu, cu titlul "Riscurile la adresa securității naționale asociate formelor de manifestare a crimei organizate transfrontaliere".

Verificările noastre au dus la următoarea concluzie: se confirmă sesizarea privitoare la existența unor texte identice în cele două teze de doctorat. Astfel, începând cu p. 78 din teza dlui Petre Tobă până la p. 85 sunt paragrafe identice cu cele din teza dlui Tucmurez, începând cu p. 15 până la p. 22. Se păstrează inclusiv notele bibliografice de subsol. Diferențele sunt minime: anumite paragrafe sunt combinate într-o teză, dar marcate distinct în cealaltă; se înlocuiesc unele cuvinte, de exemplu la dl Tobă apare expresia "Susținerea acestei poziții" (p. 82, în timp ce la dl Tucmurez apare expresia "susținerea acestei teze" (p. 19). În teza dlui Tobă sunt incluse la pp. 85 - 86 câteva paragrafe, după care se continuă ca în teza dlui Tucmurez până la p. 87 jos. Începând cu p. 88 până la p. 90 se continuă identic cu teza dlui Tucmurez, de la p. 24 la p. 25. (Chiar modul în care este exprimată o opinie critică față de unele susțineri ale lui Ionel Nicu Sava este identic.)

Identitatea textelor se constată chiar și atunci când acestea sunt ininteligibile și conțin fraze fără sens. Iată un exemplu de la p. 83 din teza dlui Tobă (p. 20 din teza dlui Tucmurez):

Observația pe care au făcut-o teoreticienii și practicienii domeniului de securitate ne previne asupra pericolelor reprezentate de orice imperiu pentru „starea naturală a lumii”, stare ce în mod generic se opune oricărei forme de dominație și de lipsire de libertate. Pentru «Europa de sud-est comunismul a fost o formă modernă a „robiei egiptene”. În acest context, libertatea față de amenințare din definiția lui Buzan, dar în interpretarea noastră, nu este decât libertatea grupurilor, adică a popoarelor, care este, într-adevăr, libertate naturală.

În documentul adresat CNATDCU, Comisia de Științe militare, informații și ordine publică, înregistrat la MENCȘ cu nr. 16215II în data de 22.06.2016, dl. Tobă justifică în felul următor această situație: "datorită abordării comune a problematicii împreună cu domnul Ionel Tucmurez, există similitudini la nivel conceptual și uneori chiar formal, între cele două teze ...

am întocmit în comun materiale ample, despre cauzele care afectează ordinea publică și siguranța națională (inclusiv criminalitatea transfrontalieră), riscuri și vulnerabilități în domeniul cercetat, din care, am hotărât de comun acord să preluăm reciproc diverse pasaje în referatele întocmite și în propriile teze de doctorat – aspect certificat prin acordul atașat prezentei”.

Comisia consideră că, în cazul în care mai mulți doctoranzi au elaborat în comun în timpul stagiului materiale preliminare prezentării referatelor și realizării tezei, din care s-au folosit apoi fragmente în tezele de doctorat, acest lucru trebuia menționat explicit la momentul elaborării tezei, nu – așa cum se întâmplă în cazul de față – atunci când există o sesizare în acest sens. Însă întrucât Comisia nu poate determina starea de fapt în acest caz (cum și în ce direcție au fost preluate fragmentele din materialele elaborate în comun – nespecificate în documentele pe care le-a avut la dispoziție), este necesar ca UNAP, prin Comisia de etică universitară, să lămurească situația și să ia măsurile corespunzătoare.

Pe de altă parte, punctul de vedere al membrilor Comisiei cu privire la admisibilitatea unor ”acorduri” de tipul celor atașate de dl P. Tobă documentului trimis MENCȘ va fi exprimat în Anexa 1 la *Raportul* de față.

3. În cazul existenței unei similitudini sau identitate între texte din teza dlui Tobă și texte din lucrări publicate anterior susținerii tezei, Comisia a constatat următoarele:

I. În documentele la care face referire sesizarea depusă cu nr. 1103 din 10.05.2016 se arată că de la pagina 51 la 55 sunt copiate competențele în asigurarea stabilității și securității la nivel național, drepturile polițistului sau alte prevederi, așa cum sunt cuprinse în Legea 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române. Comisia a constatat că – deși, într-adevăr, sunt preluate pe larg texte din legea nr 218/2002 – autorul a realizat în unele cazuri parafrazări ale textului de lege. Autorul a indicat de fiecare dată în mod corect capitolele din lege folosite. În plus, pentru analiza temei era nevoie de prezentarea pe larg a prevederilor legale. Considerăm că, în acest caz, avem mai degrabă o utilizare defectuoasă a sursei bibliografice decât un plagiat.

II. A fost sesizată existența mai multor paragrafe, la paginile 118 și 119 ale tezei domnului Tobă, preluate din volumul Centrului de Studii Strategice de Securitate, cu titlul *Integrarea Euroatlantică. Priorități Post-Praga*, Editura Academiei de Înalte Studii Militare (2002). Comisia a constatat, pe de o parte, că autorul din studiul căruia se preiau acele paragrafe nu este Octavian Dumitrescu, ci Visarion Neagoe. Dar sesizarea de plagiat se confirmă, întrucât paragrafele 1-2 și ultimul paragraf de la pagina 118 din capitolul 2.2.1 al tezei sunt preluate de la pagina 142 a capitolului domnului Neagoe; de asemenea, paragrafele 3-4 sunt preluate de la pagina 142, paragraful 2 de la pagina 143; paragrafele 1-3, de la pagina 119 din teză, sunt identice cu paragrafele 3-5 de la pagina 143 ale capitolului ”Strategia de securitate a României și cooperarea regională în Europa de sud-est”, autor Visarion Neagoe, din volumul menționat mai sus.

III. În sesizarea preluată din investigația Pressone se afirmă că ”Între paginile 120 și 123, conținutul este copiat, fără utilizarea ghilimelelor și fără a fi indicată sursa, din cursul universitar *Geopolitica*, ediția a II-a revăzută și adăugită (ISBN 978-973-725-917-2), semnat de Dragoș Frăsineanu și publicat, în 2007, la Editura Fundației România de Măine.” Comisia a verificat aceste suspiciuni de plagiat din cartea lui Dragoș Frăsineanu, disponibilă online la adresa: <https://www.scribd.com/doc/30505276/D-frasineanu-Geopolitica>. În urma analizei, s-a constatat că sesizarea de plagiat se confirmă. Astfel, paginile 120-122 preiau majoritatea paragrafelor din

paginile 214-219 din cartea *Geopolitica*, cu schimbarea ordinii paragrafelor. De exemplu, paragrafele 1 și 4, de la pagina 120 din teza domnului Tobă, preiau identic paragrafele 2 și 4, de la pagina 214 și paragrafele 1 și 2, de la pagina 215, din cartea *Geopolitica*, iar paragrafele 1 și 2 de la pagina 121 sunt identice cu paragrafele 4-6 din pagina 215 a cărții domnului Frăsineanu; paragrafele 3-5 de la pagina 121 sunt preluate din paragrafele 3-5 de la pagina 216, paragrafele fiind intercalate în altă ordine, dar având aceeași formulare ca paragraf.

IV. Comisia a constatat că deși dl Tobă a citat în câteva rânduri cartea *Studii de securitate*, semnată de dl Ionel Nicu Sava (CRSR, București, 2005) spre a explica apariția domeniului academic al studiilor strategice și de securitate și formarea principalelor paradigme, acesta a preluat fără citate propoziții din textul dlui. Sava. Astfel, la pp. 77-78, începutul subcapitolului 2.1 „Evoluția mediului de securitate la nivel regional și global” dl Tobă a preluat ca atare fără ghilimele circa 14 rânduri din cartea dlui. Sava (aproximativ prima jumătate a paginii nr. 13). Contribuția autorului se reduce la înlocuirea termenului ”degradare”, folosit în cartea dlui Sava, cu cel de ”evoluție”. La pagina 79 din teza dlui Tobă o mare parte din paragraful referitor la conflictul din Cecenia este preluată din cartea domnului Ionel Nicu Sava (p. 15). Deși dl Tobă citează autorul și cartea, el nu utilizează semnele citării pentru acest fragment de circa șapte rânduri. Fragmentul imediat următor este de asemenea preluat cuvânt cu cuvânt de dl Tobă din cartea dlui Sava, dar se indică sursa Janowitz, pe care o folosea chiar domnul Sava. Rezultă că, de fapt, dl Tobă a plagiat din cartea dlui Sava și l-a folosit pe Janowitz în mod indirect. Și ultimul paragraf de la p. 79 din teza dlui Tobă e preluat din Ionel Nicu Sava, tot fără citare, de la p. 15. De data aceasta nu se mai indică nici măcar sursa în nota de subsol. E vorba de încă 13 rânduri plagiate. Și la p. 80 din teza doctorală dl Tobă preia fără citare și cu foarte mici modificări pasaje din cartea dlui Sava (de la p. 25) și citează direct din St. Walt, fără a se indica faptul că traducerea citatelor din Walt e realizată de dl. Sava. Opinia personală a lui Sava („Trebuie să remarcăm faptul că Walt nu consideră că e necesar” – p. 25) este preluată ca atare de dl Tobă, cu foarte mici modificări, la p. 81. La pp. 81-82 din teza sa dl Tobă continuă să preia pasaje întregi din Sava, pp. 26-27. E adevărat că în nota 44 dl. Tobă recunoaște că s-a referit la ideile lui Walt plecând de la cartea lui Nicu Sava și nu direct, dar acest lucru nu îi dă dreptul să preia aproape integral propozițiile acestui autor, fără citare. Considerăm că și în acest caz ne aflăm cel puțin într-o situație de preluare ne-onestă.

IV. O altă problemă sesizată este aceea că, începând cu pagina 176 și până la pagina 249 din teza de doctorat, dl Petre Tobă copiază cuvânt cu cuvânt, fără utilizarea ghilimelelor, din cartea *Cooperarea internațională judiciară și polițienească*, având ca autori pe Cristian Eduard Ștefan, Ligia Teodora Pintilie, care a apărut la Editura Sitech din Craiova în anul 2007. Comisia a confruntat cele două texte și a constatat următoarele:

Capitolul 3.3.1. ”Considerații asupra conceptului de cooperare polițienească internațională” din teza domnului Tobă reproduce identic conținutul secțiunii I, ”Conceptul de cooperare polițienească internațională”, din cartea autorilor Cristian Eduard Ștefan și Ligia Teodora Pintilie, apărută în 2007. Dl Tobă preia, paragraf cu paragraf, fără a pune între ghilimele, dar inserând câteva note de subsol cu trimitere la cartea autorilor Ștefan și Pintilie (notele 160, 168, 171). Acolo unde Ștefan și Pintilie parafrazează paragrafe dintr-o lege dl Tobă face o notă de subsol cu trimitere la lege, preluând de fapt nota de subsol de la aceiași autori (de exemplu, nota 161 este identică cu nota 122 din cartea autorilor Ștefan și Pintilie). Restul notelor de subsol sunt identice cu cele din lucrarea *Cooperarea internațională judiciară și polițienească*. De asemenea,

deși paragrafele au același conținut, uneori acestea sunt organizate diferit (iar uneori ele încep cu altă propoziție decât cea din cartea lui Ștefan și Pintilie).

Comisia a constatat faptul că, deși sunt făcute 6 trimiteri bibliografice, prin note de subsol, întregul subcapitol 3.3. "Instrumente naționale existente în domeniul combaterii crimei organizate și adaptarea acestora la strategia Uniunii Europene" din teza de doctorat a dlui Tobă, respectiv de la p. 176 la p. 249, adică peste 70 de pagini, este preluat din cartea lui Cristian Eduard Ștefan și a Ligiei Teodora Pintilie, capitolul II „Cooperarea polițienească internațională”, de la pagina 102 la pagina 149 (diferența în ceea ce privește numărul de pagini e dată de tehnoredactarea diferită). Există doar câteva schimbări de titluri ale subcapitolelor, inversări ale ordinii paragrafelor sau "spargerea" paragrafelor mari în paragrafe mai mici, pentru a începe cu altă propoziție decât cea din paragrafele preluate. Este cel mai masiv text plagiat constatat în teza dlui Tobă.

VI. În sesizarea depusă se susține că în teza dlui P. Tobă sunt preluate identic pasaje întregi din teza de doctorat a dlui Teodor Sorin Ilie, intitulată *Managementul informațiilor structurilor specializate de cooperare polițienească internațională în domeniul combaterii criminalității organizate* și susținută tot la Universitatea Națională de Apărare "Carol I"; pe pagina de titlu a acesteia se menționează că aceasta a fost predată în anul 2009, deci anterior predării, în anul 2010, a tezei dlui Tobă. Comisia a comparat paginile 294 - 325 din teza dlui Tobă (paragrafele 4.3.1 – 4.3.3) cu paginile 93 - 124 din teza dlui Teodor Sorin Ilie. În acest caz concluzia, cât se poate de clară, este că e vorba din nou de un plagiat masiv: sunt preluate prin metoda copy-paste zeci de pagini, atât text cât și figuri, păstrându-se inclusiv formatarea textului (de exemplu, cuvinte în format bold). Chiar mai multe fraze în care dl. Ilie exprimă o opinie personală sunt preluate ca atare (doar câteva exemple: la p. 314, la p. 315, la p. 317, la p. 322 și p. 323). Dar teza dlui Ilie nu este citată în aceste pagini și nici nu este menționată în bibliografia finală.

Secțiunea 4.3.1 din teza dlui Tobă este un plagiat de tip copy-paste, începând cu p. 294 până la p. 308, a secțiunii 4.1 din teza dlui Ilie. Unele paragrafe sunt combinate în teza dlui Tobă (de ex. la p. 284 și la p. 301), iar uneori altele sunt eliminate (de ex., la p. 294, e eliminat un paragraf în care dl Ilie formula un punct de vedere personal). Dl Tobă copiază exact și referințele bibliografice date în teza dlui Ilie (inclusiv referirile la acte normative).

Secțiunea 4.3.2 din teza dlui Tobă este plagiată în același mod, începând cu p. 308 până la p. 312, din secțiunea 4.2 a tezei dlui Ilie. Singura deosebire este că în timp ce în teza dlui Ilie sunt introduse secțiuni de tipul 4.2.1 și 4.2.2, dl Tobă nu mai face acest lucru, dar indică titlul acestora. Este copiată și Anexa nr 11 din teza dlui Ilie (la p. 183 în teza acestuia), ca Anexa nr. 7 în teza dlui Tobă, la p. 445.

Secțiunea 4.3.3 preia, fără indicarea sursei, de la p. 312 până la p. 325, secțiunea 4.3 din teza dlui Ilie. La p. 313 este reformulată o frază (adăugându-se o informație suplimentară referitoare la anul constituirii platformei naționale de cooperare polițienească). În timp ce în teza dlui Ilie sunt introduse noi secțiuni de tipul 4.3.1 și 4.3.2, dl Tobă nu mai face acest lucru, indicând doar titlul acestora.

Alături de constatările formulate mai devreme, cu privire la suspiciunile de plagiat în teza dlui Petre Tobă, Comisia remarcă de asemenea următoarele:

1. În legătură cu observația din sesizarea depusă care evidențiază erori grave de tehnică de citare și de realizare a trimitărilor bibliografice (precum "Apud Stiglitz Joseph" și "Apud, Barry Buzan") comisia observă faptul că în teza dlui Tobă bibliografia finală este realizată fără

respectarea standardelor academice. Autorul preia din note modul în care s-a citat. Astfel, în unele cazuri numele referința poate fi găsită căutând după numele de familie al autorului (de exemplu: Stiglitz, Joseph, *Mecanisme globalizării*, Editura Polirom, Iași, 2008). Alteori referința poate fi găsită după prenumele autorului (de exemplu: Nicolae Ecobescu, *Acorduri privind combaterea crimei organizate și a terorismului*, Editura Institutului Român de Studii Internaționale, București, 2003 – care apare astfel chiar de două ori în bibliografia finală; sau: Tom Hunter, *Mafia rusa: Noua revoluție*, Jane's Intelligence Review, iunie 1999 – deși nu e clar dacă articolul a apărut în limba română în acel loc). Alteori referința este de forma: Colectiv, Ovidiu Nicolescu (coordonator), *Sistemul informațional - managerial al organizației*, Editura Economică, București, 2001 – la litera C. Uneori același autor apare de mai multe ori. Astfel, Joseph Stiglitz și Barry Buzan apar, atât la pagina 411 la litera "A" cu numele "Apud Stiglitz Joseph" și "Apud Barry Buzan", dar Stiglitz Joseph apare, în aceeași bibliografie, la litera "S", la pagina 424; alte cărți scrise de Barry Buzan apar la litera "B", la pagina 412, fie cu prescurtarea B. Buzan, fie ca Barry Buzan ori Bary Buzan. Tot astfel, de exemplu, Bidu I și Bidu Ioan apar ca doi autori distincți, cu aceeași carte; Cristian Eduard Ștefan și Ligia Teodora Pintilie apar de două ori la litera "C", cu aceeași carte și, a treia oară, la litera "Ș", la pagina 424; Ion Suceavă apare la litera "I" dar și la litera "S". Autori renumiți, precum Zbigniew Brzeziński, apar cu nume diferite, precum Brezinschi Z., sau Brzezinski Zbigniew, la pagina 413. Tot în aceeași categorie, subcapitolul de bibliografie intitulat "Pagini Web" nu este decât o înșiruire de adrese web, fără a specifica ce document este citat acolo și când a fost accesat.

În acest context, o referință precum "Apud Stiglitz Joseph" a constatat în preluarea mecanică a unei referiri bibliografice dintr-o notă de subsol, fără o minimă verificare a conținutului acesteia – și de aceea fără ca un cititor să își poată forma o opinie cu privire la cunoașterea de către autor a înțelesului expresiei "apud".

Desigur, aceste deficiențe nu se leagă direct de existența unui plagiat în teza dlui Tobă; ele indică însă nerespectarea regulilor elementare de citare academică. Pe de altă parte, așa cum s-a menționat deja, în bibliografia tezei nu se găsesc lucrări din care s-a preluat masiv prin metoda copy-paste, precum teza de doctorat a dlui Teodor Sorin Ilie.

2. Comisia accentuează că lucrarea a fost acceptată de către conducătorul de doctorat, dl prof.univ.dr. Anghel Andreescu, care nu a sesizat nici măcar identitatea dintre fragmente din această teză și fragmente din teza coordonată tot de dânsul, a dlui I. Tucmurez. Nici ceilalți referenți din cadrul comisiei de doctorat – domnii prof.univ.dr. Luca Iamandi, prof. univ.dr. Constantin Popescu și prof.univ.dr. Gheorghe-Teodoru Ștefan – nu au formulat în referatele lor vreo suspiciune privind încălcarea normelor eticii academice.

Hotărârea Comisiei de etică universitară a UNAP nr.1 din 02 iunie 2016 detaliază existența unor astfel de preluări masive de texte (de exemplu, la p. 6 din cartea *Cooperarea internațională judiciară și polițienească*) dar, paradoxal, propunerea UNAP este de a menține titlul de doctor.

De asemenea, Comisia consideră că e necesar să se delimiteze de argumentarea de tip *ignoratio elenchi* inclusă în răspunsul dat de UNAP (Punctul de vedere din 9 mai 2016). În răspuns se accentuează asupra actualității și utilității demersului de cercetare realizat în teza sa de dl Tobă; însă aceste aspecte, chiar corecte, nu au nicio relevanță față de acuzațiile de fraudă prin plagiat.

Concluzii

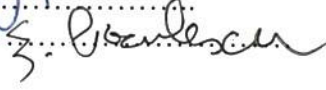
Comisia a constatat că în teza dlui P. Tobă au fost preluate din mai multe surse zeci de pagini din alte lucrări publicate anterior elaborării acesteia, fără a se indica sursa acestora.

Pe baza argumentelor formulate mai sus, Comisia consideră că teza de doctorat a dlui P. Tobă conține un plagiat masiv, care încalcă grav normele academice.

De aceea, Comisia propune retragerea titlului de doctor acordat autorului tezei.

Prof. univ. dr. Adrian Miroiu

Prof. univ. dr. Marian Zulean

Cercetător științific gr. 2 dr. Șerban Filip Cioculescu

Anexa 1. Despre cedarea calității de autor

Documentul adresat MENCȘ de dl Petre Tobă și înregistrat cu nr. 16215II la data de 22.06.2016 are ca o primă anexă un "Acord" semnat de dl Ionel Tucmuruz, în care acesta afirmă următoarele: "rog să luați act de faptul că există un acord pentru utilizarea de pasaje din opera mea, fapt ce nu contravine prevederilor legale în vigoare și nici eticii sau deontologiei cercetării științifice". Un al doilea document, intitulat tot "Acord" este semnat de domnii Aurel Baloi și Eugen Corciu, autori ai lucrării *Instituții de cooperare polițienească – noțiuni introductive*, apărută la Editura Ministerului Administrației și Internelor, București, în anul 2006. Autorii scriu următoarele: "Având în vedere prevederile legale în vigoare, care reglementează opera colectivă, și care stipulează la alin (2) al art. 6 din *Legea 8/1996 privind drepturile de autor și drepturile conexe* faptul că «în lipsa unei convenții contrare, dreptul de autor asupra operei colective aparține persoanei fizice sau juridice din inițiativa, sub responsabilitatea și sub numele căreia a fost creată», ne exprimăm, la rândul nostru, acordul ca dl TOBĂ PETRE să utilizeze nestingherit și fără nicio obligație morală sau patrimonială, materialele despre «cooperarea polițienească» și implicit conținutul lucrării intitulate «*Instituții de cooperare polițienească – noțiuni introductive*»".

Întrucât aceste "Acorduri" sunt anexe la un document semnat de dl Tobă, iar dânsul nu s-a delimitat de conținutul lor, considerăm că susținerile din cadrul lor sunt acceptate și de dl Tobă.

Membrii Comisiei consideră că aceste susțineri formulate de dl I. Tucmuruz și de domnii Baloi și Corciu sunt de o gravitate deosebită: odată acceptate, ele ar permite generalizarea unor situații pe care membrii Comisiei le consideră fraudă intelectuală explicită și masivă. Dacă, de exemplu, cineva este autorul unei cărți, atunci conform acestor susțineri el/ea va putea să scrie un acord (sau, cum se admite în Raportul comun, referitor la dl Cristian Eduard Ștefan, va putea da chiar și numai un "acord verbal") prin care să permită altei persoane preluarea "nestingherită" a acesteia, prezentând-o ca teză de doctorat sau în alte scopuri ca lucrarea sa proprie. Or, așa ceva este inacceptabil din punctul de vedere al eticii cercetării științifice. Cineva poate ceda, desigur, drepturile de autor pentru o anumită lucrare, dar nu poate ceda faptul că este autorul lucrării respective.

În plus, în cazul "acordurilor" date de dnii Tucmuruz, Băloi și Corciu se constată că lucrările acestora fost elaborate și chiar publicate anterior elaborării tezei doctorale a dlui Tobă și nu e vorba de o situație de co-autorat în sensul Legii nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe (caz în care numele dlui Tobă ar fi trebuit să figureze pe coperta cărților sau proiectelor respective.)

Calitatea de autor al unei lucrări nu poate să fie înstrăinată. Numele dlui Tobă nu apare în calitate de coautor în teza doctorală a dlui Tucmuruz și nici în studiul dnilor Băloi și Corciu, astfel că orice „asumare” ulterioară a acestui statut e nulă. Voința exprimată de dnii Tucmuruz, Băloi și Corciu îi permite dlui Tobă să preia texte din lucrările lor fără a mai cere încuviințarea expresă în acest sens, dar ea nu acoperă nicidecum asumarea de către dl Tobă a calității de autor al acelor texte.

De aceea, "Acordurile" pe care le-a atașat dl P. Tobă cererii sale nu doar că nu justifică în niciun fel faptul că dânsul a preluat fără a cita din alte lucrări (în particular din lucrarea semnată de domnii Baloi și Corciu), dar dimpotrivă indică necunoașterea elementelor de bază ale eticii cercetării științifice, precum și recunoașterea implicită a faptului că dl Petre Tobă a preluat efectiv în textul lucrării sale de doctorat pasajele respective, fără a cita sursa. În particular, este

recunoscută preluarea în teza dlui Tobă a unor texte din cartea Baloi, A., Corciu, E., *Instituții de cooperare polițienească – noțiuni introductive*, Editura Ministerului Administrației și Internelor, București, 2006.

Anexa 2. Despre documentele publice

În adresa către MENCȘ înregistrată cu nr. 16215II la data de 22.06.2016 dl P. Tobă susține că deși software-ul folosit pentru a detecta similitudini indică existența acestora, e vorba în proporție foarte mare de "aspecte de natură legislativă preluate în lucrare, pentru care nu este necesară citarea" (p. 22). În același sens, *Raportul comun* al Comisiei de lucru afirmă că atunci când dl Tobă a luat cu copy-paste circa 30 de pagini din teza de doctorat a dlui Sorin Ilie dânsul a preluat de fapt legi și documente administrative, care "pot fi utilizate fără citare și fără indicarea sursei". Membrii comisiei afirmă cu tărie că aceste susțineri sunt greșite: actele oficiale, documentele administrative trebuie întotdeauna citate. Aceste documente publice sunt protejate de dreptul de autor în sensul că pot fi reproduse fără acordul autorității care le-a emis, dar nu în acela că nu trebuie indicată proveniența textului reprodus. A face o confuzie între cele două aspecte constituie o gravă neînțelegere în ceea ce privește munca de cercetare științifică.

Trebuie de asemenea subliniat că nimeni nu poate să își atribuie dreptul de autor asupra unui act administrativ. Chiar dacă dl P. Tobă a contribuit efectiv la elaborarea unor astfel de acte, acestea nu îl au autor de dânsul, ci sunt documente ale autorității care le-a emis.

Se susține în *Raportul comun* că în cazul textelor care fie au caracter de documente administrative fie sunt preluate din normele legale "pe cale de consecință, pot fi utilizate fără citare și fără indicarea sursei" (în treacăt fie zis, nu e clar ce se întâmplă dacă un astfel de document, cândva valid, a fost abrogat). Dacă am admite aceste susțineri, ar trebui să admitem consecința absurdă că viitoare teze de doctorat sau alte "producții științifice" ar putea să constea în mare parte în reproducerea, fără ghilimele și fără indicarea acestui fapt, a Constituției României ori a Codului Penal or a Legii Educației Naționale. Referirea exactă la actul normativ este necesară și pentru face distincția între o ordine instituțională legală și una informală, care este fundamentală în orice cercetare științifică socială.

În *Raportul comun* se susține de asemenea, în mod repetat, că în cazurile în care s-a constatat identitate de texte avem a face cu "principii general valabile în sfera criminalității organizate, a sistemului de securitate, fiind expuse de majoritatea celor care au tangență cu domeniul Științe militare, informații și ordin publică, motiv pentru care nu pot fi atribuite exclusiv unui autor, ele fiind de notorietate publică, întrucât majoritatea le întâlnim chiar în relațiile mass-media, iar din aceste motive utilizarea acestora nu poate fi considerată, sub nicio formă, plagiat". Membrii comisiei consideră că astfel de situații sunt întâlnite în toate științele sociale. Dar în științele sociale (din care fac parte și studiile de securitate) nu există concepte și principii general-valabile care să aibă o formulare extinsă la zeci de rânduri sau pagini întregi, care să fie formulate identic, cuvânt cu cuvânt, pe pagini întregi, de toți autorii și să reprezinte un fel de "bun comun" al întregii comunități științifice. Mai mult, dacă lucrurile ar sta astfel, s-ar arunca o puternică îndoială asupra caracterului cercetării științifice în domeniul Științe militare, informații și ordin publică, care s-ar reduce într-o măsură importantă la repetarea unor formule comune sau chiar a unor relatări din mass-media.

Membrii Comisiei se delimitează cu fermitate și de susținerile din *Raportul comun* al Comisiei de lucru privind analiza tezei de doctorat elaborată de domnul Petre Tobă potrivit căroră dacă nu poate fi identificat autorul unui document (de exemplu, al unuia care poate fi accesat liber

pe internet) atunci "rezultă, pe cale de consecință, că nu poate fi vorba de plagiat, întrucât nu sunt întrunite condițiile legale". Cu alte cuvinte, ar putea fi preluate integral intrări din *Wikipedia*, dar și producții folclorice, precum balada *Miorița*, ba chiar și *Biblia*. Internetul, arată autorii *Raportului comun*, "nu poate fi considerat o persoană în accepțiunea legii, ci doar un fond documentar incomensurabil, care stă la dispoziția tuturor utilizatorilor, la acest fond documentar apelând inclusiv persoanele are desfășoară activități de cercetare științifică". De acord că pe internet se găsește o cantitate uriașă de informații, însă orice apel la acest fond, la fel ca și la cel pe care îl putem găsi într-o bibliotecă, trebuie realizat indicând de fiecare dată de unde s-a preluat.

Ideea generală susținută în *Raportul comun* este aceea că atunci când nu există drepturi de autor cineva poate prelua textele respective fără nicio constrângere, fără obligația de a cita și de a indica sursa respectivă. Membrii comisiei consideră necesar să repete cu tărie că lipsa acestor drepturi înseamnă doar dreptul de a cita sau disemina fără a avea un acord al unei persoane (fizice sau juridice), dar nu și dreptul de a nu cita: altminteri ar trebui să admitem concluzia absurdă că cineva ar putea, de exemplu, să își atribuie calitatea de autor al poeziilor antume ale lui Eminescu sau al *Bibliei* tipărite la București în 1688, fiindcă pentru acestea nu mai există drepturi valide de autor. Membrii Comisiei consideră că astfel de susțineri din *Raportul comun* sunt de natură să distrugă credibilitatea nu numai a studiilor doctorale din România, dar și a întregii cercetări științifice românești, cel puțin din domeniile științelor sociale și umane.

Membrii Comisiei prezumă că punctele de vedere de felul celor menționate în aceste *Anexe* și de care au considerat că trebuie să se delimiteze categoric nu sunt în niciun caz susținute de majoritatea membrilor comunității științifice care activează în domeniul de studii științe militare, informații și ordine publică. Pe de altă parte, membrii Comisiei cred că evidențierea deficiențelor, a încălcării uneori foarte gravă, a standardelor eticii academice, poate sprijini cercetătorii din acest domeniu să promoveze rezultate oneste din punct de vedere academic și de o mai ridicată calitate științifică.